

Bakgrunn for vedtak

Grunnvannsuttak for kommunal drikkevannsforsyning i Sædalen

Vaksdal kommune i Hordaland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Vaksdal kommune
Referanse	201835760-11
Dato	05.02.2019
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Vegard Rønning Dahlen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
NVEs vurdering	4
NVEs konklusjon	6
Forholdet til annet lovverk	7
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	8
Vedlegg	9

Sammendrag

Vaksdal kommune har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å ta ut drikkevann fra grunnvannsmagasin i elve- og breavsetninger ved Sædalen i Vaksdal kommune. Det er søkt om gjennomsnittlig uttak på inntil 20 l/s grunnvann fra løsmasser fra tre brønner. Hver av brønnene er dimensjonert for uttak på 20 l/s og uttaket vil fordeles mellom brønnene. Det planlagte uttaket av grunnvann er ment å ha liten påvirkning på den alminnelige lavvannsføringen og det er ikke ventet setninger i grunnen eller problemer med skråningsstabilitet. Tilførsel av grunnvann fra de nærliggende elvene Sædalselva og Herfindalselva, nedbør og avrenning fra dalsidene er ment å være tilstrekkelig for å dekke uttaket.

De aller fleste prosjekter vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. De samlede ulemper må ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulemperne til et akseptabelt nivå.

Søknaden gjelder uttak av grunnvann fra løsmasser for å forsyne Vaksdal med drikkevann av høyere og sikrere kvalitet enn hva som er tilgjengelig fra eksisterende vannkilde. Det er i allmenhetens interesse å sikre drikkevann til befolkningen. Ingen av høringsinstansene har kommet med innvendinger eller påpekt større ulemper ved tiltaket. NVE har ved søk i relevante databaser ikke funnet særlige verdier i området som vil påvirkes av tiltaket. Grunnvannsuttaget vil medføre etablering av klausuleringssoner som vil gi enkelte reguleringer og innskrenkninger for landbruksdriften i området.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vaksdal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til grunnvannsuttak i Sædal. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Vaksdal kommune, datert 22.06.2018:

«Søknad om konsesjon for uttak av grunnvatn til Vaksdal kommune

Vaksdal kommune ønsker å ta ut inntil 20 l/s med grunnvatn frå Gnr. Bnr. 16/12 i Sædal i Vaksdal kommune. Føremålet med vassuttaket er å forsyne Vaksdal nye vassverk.

Etter vassressurslova, jf. § 8, vert det søkt om løyve til:

- uttak av inntil 20 l/s grunnvatn frå Gnr./Bnr. 16/12 til bruk for Vaksdal vassverk.

Det er berre sjølve vassuttaket det vert søkt om løyve til. Tekniske løysingar og reguleringsplan er ikkje ein del av søknaden.

Naudsynte opplysningar om tiltaket framgår av vedlagte rapport.»

Hoveddata for grunnvannsuttaget

Vannføring i vassdraget		Sædalselva	Herfindalselva
Nedbørfelt	km ²	14,9	19,8
Middelvannføring	l/s	1666	1728
Alminnelig lavvannføring	l/s	64	70

Omsøkt vannuttak	
Midlere vannuttak	l/s
Maksimal vannuttak	l/s

Om søker

Tiltakshaver er Vaksdal kommune som søker om nytt drikkevannsuttak. Tiltaket er lokalisert i Sædal. Grunnvannsuttaget vil berøre et beiteområdet i tilknytning til et gårdsbruk.

Beskrivelse av området

Grunnvannsmagasinet ligger i et område med flatere terreng og dyrket mark i den nedre delen av Sædalen. Området er avgrenset av Herfindalselva i sør, Sædalselva i vest, dyrka mark i nord og utmark mot øst.

Sædalen er dominert av elve- og breavsetninger i dalbunnen og skredmateriale i dalsidene. Løsmassene i området består hovedsakelig av grovkornet sand- og grusavsetninger. Basert på prøveboringer er målt dyp til grunnvannet mellom 5,9 og 7,7 m under terrenget. Grunnvannsmagasinet er et åpent magasin og har store areal der nedbør og snøsmelting vil kunne nydanne grunnvannet. Nedbørsfeltet har et areal på ca. 35,5 km². Magasinet er også et infiltrasjonsmagasin og får tilsig fra elven/elvene. Det største tilsiget fra elvene er ment å komme fra Sædalselva. Mye av nydannelsen av grunnvann vil i tillegg komme fra dalsidene, helst østlig dalside. Alminnelig lavvannsføring i Herfindalselva og Sædalselva sammenlagt er oppgitt til å være 163 l/s. Påvirkningen på lavvannsføringen i elvene med det planlagte vannuttaket vil være liten. En endring av grunnvannsnivået er ikke ventet å føre til setninger i grunnen eller problemer med skråningsstabilitet.

Teknisk plan

Ved denne søknaden er det kun søkt om vannuttak og det er dette som er under behandling.

Produksjonsbrønnene

Produksjonsbrønnene skal plasseres under terrenget og vil være svært lite synlig. Det er ikke tatt stilling til om det vil være et mindre overbygg. Vannledningene vil bli ført under bakken i sørlig retning. Det er utført flomsoneberegninger og brønnområdet er ikke flomutsatt.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I følge søknaden er det utarbeidet en reguleringsplan der brønnområdet er avsatt til landbruksformål.

Vannforvaltningsplaner

Tiltaket ligger i Herfindal grunnvannsforekomst. Vannforekomsten har ingen kjente påvirkninger. Kvantitativ og kjemisk tilstand er ukjent ifølge Vann-Nett.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale og regionale myndigheter, samt berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Ingen av høringspartene hadde motforestillinger mot grunnvannsuttaget. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal.

Hordaland fylkeskommune skriver i sin høringsuttalelse datert 13.08.2018 at grunnvannsuttaget ikke vil komme i konflikt med noen kulturminner fylkeskonservatoren kjenner til.

Fylkesmannen i Hordaland skriver i sin høringsuttalelse datert 01.10.2018 at de ikke har noen merknader.

Mattilsynet uttalte i sin høringsuttalelse datert 26.07.2018 at vannforsyningssystemet til nye Vaksdal kraftvert oppfyller kravene til drikkevannsforskriften.

Søker har ingen kommentarer til høringsuttalelsene.

NVEs vurdering

I NVEs konsesjonsbehandling blir virkningene av selve grunnvannsuttaget vurdert i forhold til kriteriene for konsesjon etter vannressursloven.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det søkes om å ta ut grunnvann fra løsmasser. Mengden det søkes om er 20 l/s fordelt over tre uttaksbrønner. Etablert uttaksbrønn har en teoretisk maksimalkapasitet beregnet til 123 l/s. Søker har brukt NVEs database NEVINA for generering av feltparametere for nedbørsfeltene til Sædalselva og Herfindalselva.

Middelavrenningen til elvene samlet er oppgitt til 3944 l/s, og beregnet alminnelig lavvannsføring er 163 l/s. Uttak av omsøkt vannmengde på 20 l/s fra vassdraget utgjør ca. 0,51 % av middelvannsføringen og ca. 12,3 % av alminnelig lavvannsføring.

Under uttak skjer nydannelsen av grunnvann fra infiltrasjon fra elvene, avrenning fra dalsidene og nedbør som faller innenfor brønnenes tilrenningsområde. Et endret grunnvannsnivå i løsmassene i området er ikke ventet å føre til setninger i grunnen eller problemer med skråningsstabilitet. NVE mener at omsøkt vannuttak i stor grad vil ivareta vassdragets naturlige vannføringsdynamikk.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Vaksdal kommunes grunnvannsuttag legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 21.01.2019. Basert på dette fremstår det som at tiltaket ikke vil ha noen vesentlig påvirkning på elvene og det er ikke registrert naturtyper eller arter i området som blir påvirket av tiltaket. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til grunnvannsuttaget finnes det ikke registrert noen særlige verdier for biologisk mangfold. Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra grunnvannsuttaget i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Vannforskriften

Grunnvannsforekomsten er tidligere ikke kartlagt med hensyn til kjemisk og kvantitativ tilstand. Søknaden viser at grunnvannsmagasinet har god kapasitet og NVE vurderer at tiltaket ikke har noen konsekvenser for grunnvannsforekomsten.

Brukerinteresser

Tiltaket medfører svært små terrenginngrep. Brønnene vil være lite synlige med unntak av et eventuelt overbygg. Vannledninger vil graves ned. NVE mener derfor at grunnvannsutttaket vil ha svært begrenset virkning for landskapsbildet og friluftslivet i området.

Grunnvannsutttaket vil ta plass innenfor et landbruksområde og en innføring av klausuleringssoner vil gi enkelte reguleringer og innskrenkninger for arealbruk og driftsform. Et mindre område rundt brønnene vil ha forbud mot all aktivitet, mens et omkringliggende område vil ha redusert aktivitet. Det regulerte området brukes i dag hovedsakelig til beite og en innføring av klausuleringssonene vil kun gjelde et mindre område. Dette er ikke ventet å påvirke landbruksdriften eller ressursutnyttelsen i noen vesentlig grad.

Kulturminner

Det er gjort søk i Riksantikavens database Askeladden på registrerte kulturminner og vernestatus på eventuelle enkeltminner og kulturmiljø/landskap. Resultatet viser at det ikke er registrert kulturminner, kulturmiljø eller SEFRAK-bygninger på eller i umiddelbar nærhet til grunnvannsforekomsten eller planlagt utbyggingsområde.

Flom

Det er utført flomsoneberegninger i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplanen, og brønnområdet er ikke flomutsatt.

Vannkvalitet og vannforsyningsinteresser

Vannkvaliteten er av god bakteriologisk og kjemisk kvalitet med unntak av aluminium og pH. Et stabilt uttak er ventet å gi tilfredsstillende kvalitet. Videre analyser vil gi grunnlag for om det er nødvendig med tiltak og eventuelt type tiltak. NVE vurderer at dette er en drikkevannskilde med god kapasitet.

Samfunnsmessige fordeler

Eksisterende drikkevannskilde tilfredsstiller ikke kravene til vannkvalitet til enhver tid. Grunnvannsutttaket fra Sædalen vil forsyne Vaksdal med drikkevann av høyere kvalitet. Tilstrekkelig drikkevann av tilfredsstillende kvalitet er en allmenn interesse av høy prioritet. NVE tillegger dette stor vekt i sin vurdering.

Oppsummering

Søknaden gjelder uttak av grunnvann fra løsmasser for å forsyne Vaksdal med drikkevann av høyere og sikrere kvalitet enn hva som er tilgjengelig fra eksisterende vannkilde. Det er i allmenhetens interesse å sikre drikkevann til befolkningen. Ingen av høringsinstansene har kommet med innvendinger eller påpekt større ulemper ved tiltaket. NVE har ved søk i relevante databaser ikke funnet særlige verdier i området som vil påvirkes av tiltaket. Grunnvannsuttaget vil medføre etablering av klausuleringssoner som vil gi enkelte reguleringer og innskrenkninger for landbruksdriften i området.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Vaksdal kommune tillatelse etter vannressursloven § 8 til grunnvannsuttak i Sædal. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

NVE har kun behandlet grunnvannsuttakinget. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares i kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelsen gjelder et uttak på 20 l/s i gjennomsnitt over døgnet.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

NVE har kun behandlet grunnvannsuttaket. Etablering av en brønn er allerede foretatt. Detaljerte planer av resterende tiltak skal forelegges miljøtilsynet i NVE og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Anleggsområdet skal ryddes opp på en slik måte at det tilrettelegger for naturlig gjengroing av påvirket areal.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 7 nedenfor, om kulturminner.

Post 7: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Vedlegg

Figur 1: Lokalisering av tiltaksområdet (rød sirkel). Tiltaksområdet ligger i nedre del av Sædalen, nordøst for tettstedet Vaksdal.

Figur 2: Planlagt tiltaksområde. Bilde inkluderer grunnvannsbrønner, vannbehandlingssystem, boligtomter, pumpehus, parkering og vannledninger.